

natuur.oude spoorweg

België-Belgique

P.B. 2570 Duffel 1

8/4948

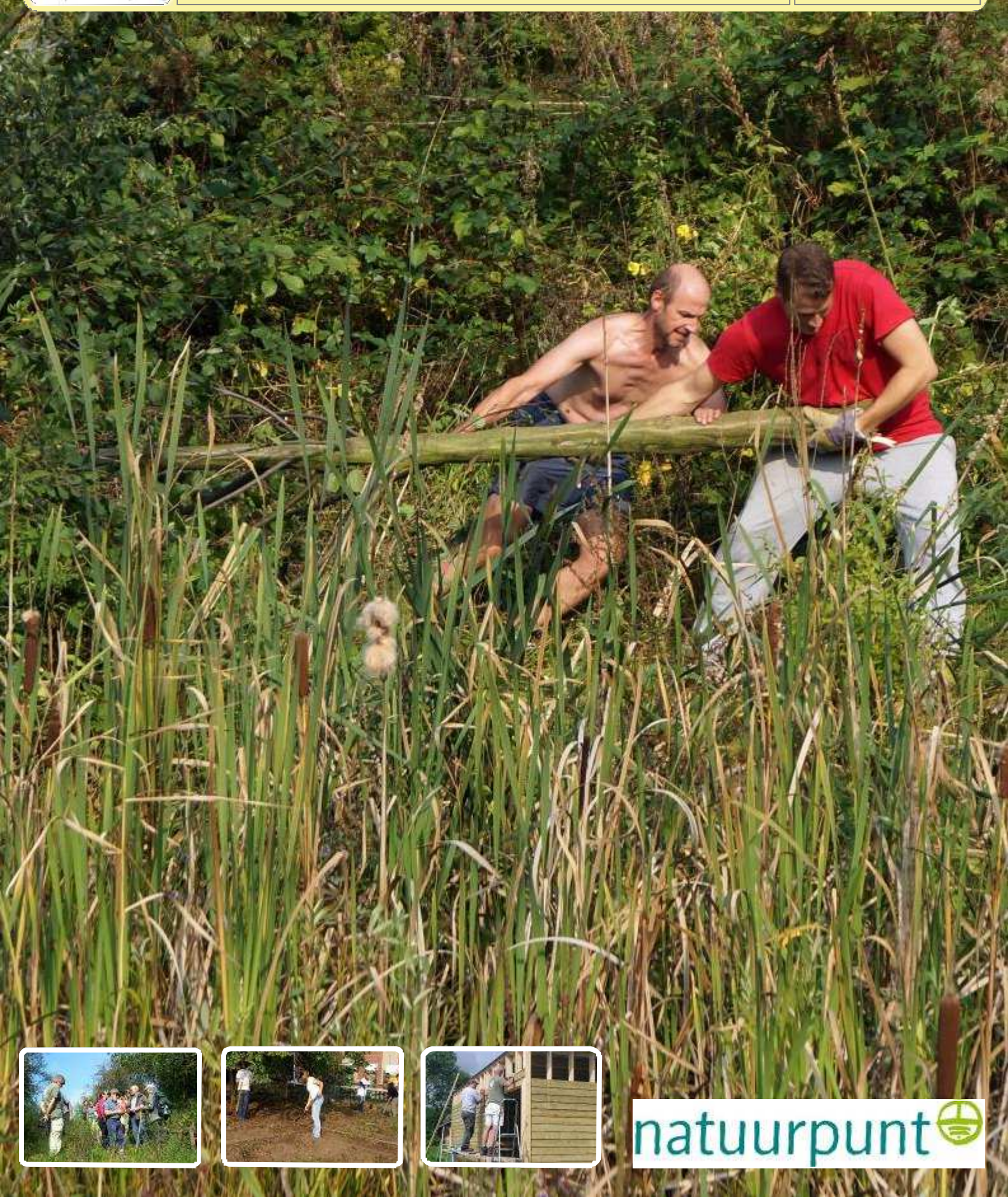
Afdelingstijdschrift van Natuurpunt Oude Spoorweg

P602372

November '14 - januari '15

Jaargang 17 - nummer 68

V.u.: Dirk Costrop
Waarloossteenweg 10b
2570 Duffel

natuurpunt

De nieuwe Natuurpuntkalender 2015 is beschikbaar!

Zoals steeds is hij elke maand weer voorzien van schitterende foto's en ook van een ruime kalender waar feestdagen, schoolvakanties, ingang van zomer- / wintertijd en de grote Natuurpunt-evenementen al staan op ingevuld.

Prijs: €10.

Beschikbaar bij onze bestuursleden (zie pag. 30) of via mail aan natuur.oudespoorweg@telenet.be te bestellen.

Tweede fase bosaanplant Hulstmansbos, Gasthuisstraat te Waarloos

Zondag 30 november, 13u00 tot 17u00. Spade, handschoenen en enthousiasme meebrengen!
Meer informatie op pagina 22

Dit is het afdelingstijdschrift van Natuurpunt Oude Spoorweg. Artikels vallen onder de verantwoordelijkheid van de auteur. Noch de redactie, noch Natuurpunt kan aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van een artikel.

Werkten mee aan dit tijdschrift:

Auteurs: Dirk Costrop, Eef Hellemans, Johan Asselberghs, Johan Giglot, Jos Van Reeth, Luc Giglot, Ludo Bakkovens, Marleen Van Puyvelde, Michiel Vandegheuchte, Nieske, Peter Geschier, Wim Annaert

Foto's/tekeningen van: Bob Malfroy, Dirk Costrop, Eef Hellemans, Hannes Giglot, Jimmy Luyckx, Johan Asselberghs, Luc De Naegel, Ludo Bakkovens, Marleen Van Puyvelde, Peter Geschier, Ronny Van Hoorenbeke, Yves Adams.

Verjoegen de zetduivels: Eef Hellemans, Dirk Costrop, Luc Giglot, Ludo Bakkovens, Marleen Van Puyvelde.

Wie ook zijn/haar tekst, tekeningen en/of foto's wil zien verschijnen in het volgend nummer, stuurt ze uiterlijk 31 december 2014 naar de redactie op mailadres natuur.oudespoorweg@telenet.be.

Dit tijdschrift werd gedrukt op gerecycleerd cyclusprijspapier met vegetale inkt.

Cover: Geen moeite is te veel om de natuur te helpen

Foto: Ludo Bakkovens

Beste natuurpunters,

Voorzitter Dirk dacht er al een tijdje aan om zijn voorwoord eens op een andere manier in te vullen. Hij kwam er niet echt uit tot hem ineens inviel: waarom dat niet eens vragen aan één van onze leden? Dan hebben we meteen een totaal andere invalshoek!

Zo gezegd, zo gedaan, en het vinden van een 'vrijwilliger' was niet eens zo moeilijk...

Laat ons weten wat je van dit initiatief denkt, vooral indien je volgende keer ook wel eens op positieve wijze onze afdeling wilt in de kijker zetten of haar werking wilt stimuleren.

900 leden. Of toch bijna. Geen klein groepje toch dat Natuurpunt Oude Spoorweg.

En toch ... als we samenkomen zijn we nooit met 900. Vél minder leden vinden de weg naar onze natuurgebieden en activiteiten. Veel leden zijn nog nooit in het Mosterdpotje geweest, hebben nooit een wandeling meegemaakt, ...

Slechte leden? Zeker niet! Ze zijn lid omdat zij Natuurpunt een warm hart toedragen. Of omdat ze er zich van bewust zijn dat er een gezond tegengewicht moet geboden worden tegen de voortschrijdende verstedelijking en "betonnering" van Vlaanderen. Hun bijdrage is dus van harte welkom en je mag er van overtuigd zijn: die bijdrage wordt goed besteed.

Toch betreuren we dat we nog zo "onbekend" zijn in eigen rangen. Waarom eens niet langs komen op één van onze activiteiten?

Zo is het mij ook vergaan: eerst "papieren lid", dan een keertje mee gaan wandelen, de afdeling wat beter leren kennen en nu: wat meer actief.

Beter leren kennen. Eerst gewoon leuke wandelingen, hier en daar wat leuke natuurweetjes opdoen, de verschillende natuurgebieden leren kennen, en zelfs wat meehelpen bij het beheer van die gebieden.

"Beheerwerken", zo heet dat. Dat "werken" valt best wel mee: er komt een ploeg straffe gasten van Natuurpunt om het werk uit te voeren: bomen knotten, gras maaien, ... Die doen dus het werk, en de anderen helpen met het wegbrengen van de takken of het maaisel. Niks moeilijk, en na het "werken" wordt er

nagepraat bij een pintje of een frisdrank. Meteen kan je je kennis van de natuur wat bijschaven.

Kennis van de natuur: roodborstjes kennen jullie wel, maar al eens een blauwborstje gezien? Ik moest er wel vroeg voor uit de veren, om met een ervaren Natuurpunt-gids op zoek te gaan naar onze gevleugelde voorjaarszangers. Maar ik heb het dus gezien, en horen zingen, dat blauwborstje. En daar bleef het niet bij: ook andere voorjaarszangers passeerden de revue.

En wisten jullie dat er watervleermuizen bestaan? Ik eerst niet, maar sinds de Nacht van de Vleermuis, weet ik het wel. Eerst een beknopte uitleg, met power-pointpresentatie en filmpjes, en dan de avondlijke duisternis in. Aan de vijver van de Mosterdpot viel onze mond zowat open van verbazing. In het halfduister zagen we een massa vleermuizen laag over het water scheren, op zoek naar insecten. De meegebrachte bat-detectoren piepten voortdurend. Zelfs een ervaren Natuurpunter keek op van dit spektakel.

Hallo 900 leden: stilaan overtuigd? Kom dan eens af op onze activiteiten. Drempelvrees? Hoeft niet: je zult je snel thuis voelen in onze gezellige vriendengroep.

Tot op onze volgende wandeling, beheerdag, of andere activiteit?

Jos.

Werkgroep Ecologie Mortsel op bezoek in de Mosterdpot-Goorbosbeekvallei

Daar waar het vuur bewaard blijft, de mieren bergen verzetten en de klit de mensen samenhoudt.

Of hoe wij niet alleen onder een heerlijk zonnetje door verschillende ruigtes trokken, de gids volgend, maar ook van deze gids heel wat weetjes opdeden en onze taal verrijkten.

We kwamen op zondag 28 september 2014 blij fietsend langs de fiets-o-strade (van Klem moeten we 'velostrade' zeggen en hij heeft gelijk; wat doet die verdomde 'o' tussen fiets en strade?) van Mortsel naar Duffel, benieuwd wat we in het Mosterdpotje zouden leren.

We fietsten nog blijer terug na een mooie dag, we hadden er veel mosterd gehaald.

Want kent u de tondeldoos? Ja, zeker wel, dank zij het bekende sprookje van H.C. Andersen. Maar kent u ook de tondelzwam? Wij nu wel. We zagen ze groeien op dode bomen en leerden dat het een zeer licht ontvlambaar materiaal is dat meegenomen werd om, jawel, gemakkelijk vuur te kunnen maken.

Foto: Bob Malfroy

Na de zwammen, de mieren. Een hele hoop! Een reuzenhoop waar men van verre komt naar kijken. Daar huist en werkt niet zomaar de gewone bosmier! Neen, neen, het is een geval apart.

Wil het toch wel lukken dat mensen naast dit insectenbouwwerk met vele gangen en kamers, een mensentempels bouwen op mensmaat dus heel groot en hoog.

Ah neen, dachten de vrienden van de mieren, ook mensen, maar dan van een andere soort, ook een geval apart. Ah neen, wij willen hier geen groot mensentempels zo dicht bij onze mieren. Zij kropen in de pen en vertelden het tegen ieder die oor heeft naar mierenverhalen. Ze maakten brandhout van de plannen met of zonder tondelzwam dat weet ik niet en de mieren ruimden alles netjes op. De mensentempel kwam er niet en de mieren bleven.

Ik denk dat die ijverige bosmieren de mascottes zijn van het ploegje Mosterdpotters, alleszins hun grote voorbeeld.

Er wordt hier gewerkt, gemaaid, geringd, geharkt, gebouwd, opgeruimd, brugjes en paadjes aangelegd. En dan neemt men de telefoon, legt men contacten met de nonnekes, met de spoorwegen, met de watervoorziening, met de VDAB, met bedrijven die hun team willen 'builden'.

Foto: Bob Malfroy

Er wordt gelobbyd, voorzichtig onderhandeld, er worden allerlei wegen bewandeld en meestal win-win situaties uit de wacht gesleept. Wauw! En wij die dachten dat het hier enkel om plantjes en vogeltjes ging.

Neen, ze hebben keihard gewerkt die Mosterdpotters en ze zijn nog bezig: de boomgaard begint aan zijn eerste winter en de boerentuin is al omringd. Hoe mooi allemaal!

En zoals de klit hier groeit en aan ons bleef hangen, zo zullen deze beelden en verhalen nog lang in onze herinnering blijven hangen. Want nooit zullen we nog botweg over Velcro spreken, nu we weten dat de haakjes en de lusjes gewoonweg afgekeken zijn van de klit nadat deze in de hondenpels van de hond van de ontdekker bleef hangen. En de Nederlanders bedachten natuurlijk weer een beter woord en gebruiken klittenband.

Bedankt Dirk, Ludo en Lutgarde!

Nieske - WEM

Foto: Bob Malfroy

Promostandjes op de boerenmarkt in Waarloos en de cultuurmarkt in Kontich

Boerenmarkt in Waarloos

Na onze brainstorm in augustus met de bedoeling een actieplan op te zetten om meer vrijwilligers aan te trekken, gingen we gewapend met een sterke slogan en vol vertrouwen naar de Boerenmarkt. En effectief, tussen de huisgemaakte taarten en confituren en pure producten van Grondsmaak vonden we de juiste flair om mensen voor onze natuurlandafdeling te interesseren en een handvol nieuwe leden aan te trekken. Nu zien dat onze brainstorm niet aan windkracht inboet!

Marleen

Onze stand op de Boerenmarkt - Foto: Eef Hellemans

Onze stand op de Boerenmarkt - Foto: Peter Geschier

Schitterend weer, een herwerkte stand met extra aantrekkingskracht door de kleurrijke en informatieve banners, zeer veel hulp van Bosbiekes en andere bereidwillige handen: super gewoonweg om op die manier de kracht van onze vereniging uit te dragen. Het is niet alleen belangrijk om nieuwe leden te werven, maar we hebben ook veel interactie met leden en niet-leden: vragen over natuur, uitwisselen van informatie, tips wat we nog kunnen doen...

De promostandjes zijn een uitstalraam van onze vereniging en we zien jullie allemaal graag langskomen.

We sprokkelen bovendien zo ook broodnodige

Onze stand op de Cultuurmarkt - Foto's: Peter Geschier

centen bij elkaar (bv door kalenders te verkopen), zodat onze werking weer verder kan uitgebouwd worden.

En zoals steeds: we zijn nooit met genoeg, er is plaats voor iedereen. Dus kom gerust langs, geef een seintje,... We kijken naar je uit.

Dirk

Nacht van de Vleermuis

Op 30 augustus organiseerde onze afdeling nog eens een Nacht van de Vleermuis. Als eerste luik hield onze vleermuis-specialist Dirk voor een vol cursuslokaal een uiteenzetting over deze nuttige maar o-zo bedreigde zoogdiertjes. Daarna was het tijd om de nacht in te duiken en op zoek te gaan, de batdetector in aanslag. Ver moesten we niet lopen: het vennetje voor het Mosterdpotje bleek een ideaal jachtterrein voor onze studieobjecten.

Quote van de gids: we wandelen nu naar het Fort van Duffel, maar eigenlijk hebben we hier alles al gezien !

Foto's: Peter Geschier

De verwachtingen waren dan ook hooggespannen toen we naar het Fort van Duffel gingen. Deze locatie staat immers bekend als overwinteringsplaats voor vleermuisen. Maar tot ieders teleurstelling bleken er daar geen rond te vliegen. Door de geweldige ervaring aan het vennetje ging ieder toch met een goed gevoel huiswaarts.

Peter

Nog een nieuwe Trage weg in Duffel

Op 20 september werd in Duffel een nieuwe Trage Weg geopend door de burgemeester en door schepen Nora Bertels. Ruim 50 wandelaars waren, mede door het prachtige weer, komen opdagen om de weg feestelijk in te wandelen. De weg loopt vanaf de Boomgaardstraat tot aan Duffelsluizen. Van daar af kan de wandelaar de weg terug nemen op de Netedijk, de wandeling bedraagt dan net geen 5 km.

Uitzonderlijk terug via bekken 2 - Foto Peter Geschier

Wandelen langs de Lekbeek - Foto Peter Geschier

Op de dag van de opening zelf had Waterlink (de vroegere AWW) uitzonderlijk de poorten van het waterbekken 2 geopend, wat het feestelijk karakter van de dag extra glans gaf.

Na afloop konden de dorstigen zich laven aan de standen van Natuurpunt en de Duffelse Wandelclub Neteland. De drankjes werden gesponsord door de gemeente Duffel.

Peter

Cursuskalender 2015

Amfibieën

Salamanders zijn sexy ! Kikkers zijn blaaskaken ! Padden houden van een verscholen leven! Dit en nog veel meer kom je te weten op de cursus "Amfibieën". We houden het daarbij niet bij een partijtje namen noemen, maar gaan telkens in op de boeiende en unieke levenswijze van deze dieren. Na een korte theoretische sessie van één avond trekken we het veld in tijdens 4 gevarieerde excursies.

Programma

Woensdag 21 januari 2015: theorie door Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie
Afspraak in het Mosterdpotje van 19u30 tot 22u30

De excursies worden door onze amfibieënspecialist Johan Asselberghs geleid.

De data voor de praktijkexcursies, zeker deze van maart, zijn onder voorbehoud van de weersomstandigheden die al dan niet de aanwezigheid van amfibieën sterk beïnvloeden.

Woensdag 18 maart 2015: excursie 1 in de Babelbeekse Beemden: herkennen van amfibieën in het donker: geluiden en zaklamp methode.

Afspraak: 21u00 ter plaatse ingang natuurgebied Babelbeekse Beemden (mogelijk vooraf paddentrek: deelname en telling mogelijk), einde rond 22u30.

Zaterdag 28 maart 2015: excursie 2 in de Mosterdpot-Goorbosbeekvallei: herkennen van amfibieën in het veld.

Afspraak om 9u30 aan het Mosterdpotje, einde om 12u30.

Zondag 29 maart 2015: excursie 3 in de Babelbeekse Beemden: herkennen van amfibieën in het veld.

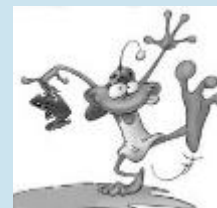
Afspraak om 9u30 aan de ingang van het natuurgebied, einde om 12u30.

Woensdag 6 mei 2015: excursie 4 in Luitersheide te Lint herkennen van de 3 soorten watersalamanders.

Afspraak om 19u30 op de parking van Lerenveld te Lint, einde om 22u00.

De prijs voor de gehele cursus is 30 EUR voor leden en 35 EUR voor niet-leden.

Inschrijven kan tot 31 december 2014 via natuur.oudespoorweg@telenet.be of bij Marleen Van Puyvelde, 0486/41.36.58

Vogelzang in het bos

Een vroege ochtend in het voorjaar. Het bos wordt wakker met een indrukwekkend ochtendconcert van de vogels. Maar welke vogels horen we allemaal? In deze cursus leren we de geluiden van de bos- en heidevogels kennen en herkennen. Is het nu een Koolmees of een Zwarte Mees, een Groene Specht of toch een Zwarte of misschien wel een Boomklever. Je leert er alles over in deze cursus. Naast een uitgebreide reeks geluiden krijgt u ook van elke vogel wel een stukje film te zien.

Programma

Maandag 09 maart 2015: theorie door Koen Leysen van natuurpunt educatie

Maandag 16 maart 2015: idem

Afspraak telkens in het Mosterdpotje van 19u30 tot 22u15

Zondag 19 april 2015 : excursie 1 wordt geleid door Dirk Costrop in de Hondsbossen van Sint-Katelijne-Waver

Afspraak om 7u00 aan de ingang van het natuurgebied, einde om 10u00.

Zondag 03 mei 2015 : excursie 2 wordt geleid door Johan Giglot in de Uilenbossen aan Boshoeke te Hove/Boechout

Afspraak om 6u00 aan de ingang van het natuurgebied, einde om 09u30.

De prijs voor de gehele cursus is 24 EUR voor leden en 28 EUR voor niet-leden.

Inschrijven kan tot 15 februari 2015 via natuur.oudespoorweg@telenet.be of telefonisch bij Marleen Van Puyvelde, 0486/41.36.58.

Workshop Bijenhotels maken

Het gaat niet goed met de bijen. Onze belangrijkste bondgenoten in de voedselproductie sterven letterlijk uit. Honingbijen verdwijnen uit hun korven en studies tonen aan dat de wilde soorten het zo mogelijk nog slechter doen. Hoog tijd voor actie dus. Met een inleidende cursusavond en een workshop bijenhotels bouwen willen we ons samen met u inzetten voor de wilde bijen.

Programma

Donderdag 05 maart 2015: inleidende infosessie over wilde bijen door Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie

Afspraak in het Mosterdpotje van 19u30 tot 22u30

Zondag 08 maart 2015 : workshop bijenhotel en bijenhotelletjes bouwen begeleid door Dirk Costrop en Johan Van Den Eynde aan het Koetshuis van het Natuurgebied De Mosterdpot. We bouwen samen een groot bijenhotel voor de omgeving van het Koetshuis/materiaalschuur en voor de deelnemers een klein bijenhotelletje voor eigen tuin of terras.

Afspraak om 13u30 aan het Mosterdpotje, einde om 16u30.

De prijs voor de beide onderdelen (materiaal inbegrepen) is 12 EUR voor leden en 14 EUR voor niet-leden.

Inschrijven kan tot 12 febr. 2015 via natuur.oudespoorweg@telenet.be of telefonisch bij Marleen Van Puyvelde, 0486/41.36.58.

Afdelingsweekend in de Ardennen

In Chapois, een kleine gemeente halfweg Ciney en Rochefort, had Ludo een schitterende verblijfplaats gevonden voorzien van alle comfort voor bijna 30 natuurliefhebbers van onze afdeling en kem Katelijne van het Mechels Rivierengebied.

Foto's: Jimmy Luyckx

varkens. Geurhinder? Amper, we zijn trouwens wel meer gewend in ons Vlaanderen met lucht vol fijn stof en uitwasemingen...

Foto's: Jimmy Luyckx

Foto's: Ludo Bakkovens

Een poging om daarna al burlende edelherten te vinden in de buurt van Rochefort liep op niets uit, het was dan ook nog lang geen oktober (= dé maand voor burlende edelherten). Maar gezellig was het wel. Roepende bosuilen waren de afsluiter vooraleer terug hoefveerwaarts te keren.

De volgende dag stonden er zelfs 2 wandelingen op het programma: in de voormiddag in de buurt van Gendron. Vlakbij het kasteel van Vêves vonden we naast zeer veel herfsttijloos nog een recent

Dit is het hartje van de Famenne, een kalkrijk gebied met zeer vruchtbare akkergronden. De aanpalende hoeve was 'zeer Belgisch' d.w.z. gespecialiseerd in frietaardappelen en niet minder dan 4.000

Het weekend ving al aan op vrijdagmiddag met een mooie wandeling in de buurt van Han sur Lesse. IJsvogels, raven, buizerds: de start was veelbelovend. Een ronduit mooie wandeling met vergezichten, kalkhellingen met planten als vleugeltjesbloem, zonneroosje, blauw en teer guichelheil; vlinders als sleedoornpage; schitterende koraalzwammen: het kon niet op.

's Avonds werden we verwend door onze koks Frederik en Frank met lekkere aperitiefhapjes en een uitgebreide kaas- en wijn maaltijd.

Foto: Dirk Costrop

Foto: Hannes Giglot

aangereden volwassen das en zelfs een ringslang als nog net herkenbaar verkeersslachtoffer. De wandeling nodigde eveneens uit tot praten, elkaar leren kennen in een aangename omgeving: ideaal om vrienden te maken.

Na onder andere een stevige aardappelsoep 's middags, konden we er weer tegenaan. Er bleek een natuurgebied op nog geen kilometer van ons verblijf: het normaal niet toegankelijke domaniaal natuureservaat Marie-Mouchon, zeer interessant voor kalkflora met een lokale gedreven gids. Een pareltje van natuurschoon, dat men zeker niet verwacht tussen al die akkers. Naast dassen, levendbarende hagedissen, wespenspinen, Schotse hooglandrunderen komt hier ook de uiterst zeldzame bosvogelmelk voor. Een knap gebied, een onvergetelijke wandeling.

En 's avonds nakaarten na de overheerlijke BBQ, of een poging doen om dassen te spotten: het kan allemaal.

Zondag nog een korte wandeling in de buurt van Serinchamps waarbij we een naaldbos vonden met onvoorstelbaar veel paddenstoelen. Nooit eerder gezien in een naaldbos.

Iedereen was opgetogen over het weekend: dit was veel te snel voorbij.. We kunnen dus al plannen smeden voor een volgend afdelingsweekend!

Dirk

P.S. Kijk ook eens naar de prachtige foto's op de twee laatste bladzijdes !

Foto: Luc De Naegel

De nieuwe materiaalschuur

Foto's: Peter Geschier

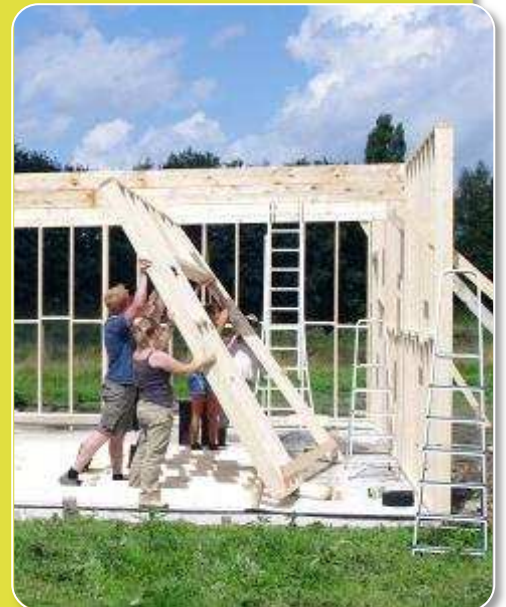
Zoals je in de vorige editie kon lezen, veroorzaakten de bouwplannen van Jeugdzorg Ter Elst binnen ons afdelingsbestuur een waterval van paniekaanvallen, zweterige handjes, gepalaver, onbetaalbare offertes en nog meer gepalaver. Als tussenstand kwam dan eind juli mijn ietwat ongelukkig geformuleerde oproep om hulp voor een soort hedendaagse vorm van “wedden dat” over het zelf bouwen van een nieuw materiaallokaal. Jan Van den Eynde had al meteen een bouwplan klaar en vertaalde dat subliem in lopende meters balken, planken en latjes. Jans neef Yannick zorgde ondertussen voor een mooi afgebakende Christmaspudding van steenslag en puinbrokken met een pittige

kwak beton bovenop. Papa Johan Van den Eynde -sorry als dit relaas een beetje op een familiechroniek begint te lijken- trok ondertussen met Jans lijstje naar de winkel.

Om een lang verhaal kort te maken: zaterdag 9 augustus stonden we daar met zijn 6,5-en te scheelogen naar een kale betonnen vloer met een meterlange zaagmachine naast een staalboek van houtvormen. Jan

en Johan verdeelden ons in ploegjes, stopten elke ploeg een plannetje en een pak hout in de handen en toen begonnen de estafetten. Eén

grote bende dolle pret. “Dat balkje hier moet naar daar.” “Nee toch niet!” “Mijn schroef is te lang”,

“De mijne te kort”, “Die zit verkeerd!”, “Wie is er nu weer met de schroevendraaier gaan lopen”, “Waarom trekt onze rechthoekige kader steeds meer op een hoogzwanger parallellepipedum?”

Maar 's middags hadden we een skelet. OK, 's morgens ook al. Wat ik bedoel is dat 's middags het skelet van de nieuwe materiaalplaats klaar was.

En toen verschenen daar als culinaire hoogstandjes de Bosbiekes met hun interpretatie van een eenvoudige “broodmaaltijd” (ge weet wel, een stukje Frans brood met een schelleke kaas of zo). Drie kwartier savoureren, happen, slikken en schrokken later vlogen we van Johan terug aan het werk. Gelukkig maar, anders hadden we nu waarschijnlijk nog aan tafel gezeten.

Foto: Eef Hellemans

En zo ging dat twee weekends na elkaar! Ja, u leest het goed! Op TWEE weekends was het buitenwerk en zelfs al een groot deel van het binnenwerk van ons materiaallokaal klaar.

Dat hebben we te danken aan:
 Johan Van den Eynde en zijn magnifieke coördinatie;
 Yannick Van den Eynde die de ondergrond versierde;

Foto's: Peter Geschier

Cedric Van den Eynde die er onder andere voor zorgde dat we deur en poort moeiteloos kunnen gebruiken;

Gilbert Belloy die tot bloedens toe wanden opbouwde en zich ook nog over de elektrische installatie boog;

Bram Brusselmans, Dirk Costrop, Heidi Peeters, Jan Wijgerde, Kris Giglot, Kristel Fierens, Nicolas Hamon en Peter Geschier voor hun onvermoede (?), maar alleszins erg gewaardeerde inzet;

Annelien De Naegel, Christiane Chavatte, Eef Hellemans, Hedwig Van Herck, Kristel Fierens, Marleen Van Puyvelde en Patricia Deprey voor hun culinaire omlijsting (al lijkt 'opvulling' me hier ook wel op zijn plaats).

Kijk zeker ook eens naar de fotoreportages op onze afdelingswebsite: Actueel - Nieuwsberichten - De nieuwe materiaalshuur en klik op de linken).

Luc

Telenet stuurt een tweede ploeg om ons te helpen

Foto: Marleen Van Puyvelde

12 september, de dag kondigde zich stralend aan. Met een heerlijk nazomerzonnetje in de nek en een lekker kopje koffie werd het team uit de IT-afdeling van Telenet door Peter verwelkomd en wegwijs gemaakt in het dagprogramma.

Bestrijden van exoten was er één van. Elf kloeke mannen en vrouwen hakten, zaagden en versleepten meerdere opgeschoten exemplaren Amerikaanse vogelkers en Laurierkers in het spoorwegbosje aan het 'Wiel'.

Het harde werk in de buitenlucht wekte de eetlust van deze IT-ers zodanig op dat we nog broden moesten bijhalen

Terwijl de meest kloeke mannen Peter hielpen met het plaatsen van een zware kastankehouten kijkwand en het wandelpad in het laagste deel van het Goorbos nog wat te verhogen, gingen delicate handen de Reuzenbalsemien te lijf. Gezien de zaaddozen reeds op springen stonden, achtten we het wijs om de bloementrossen voorzichtig met een schaar af te knippen en in zakken op te

bergen. Volgend jaar willen we toch op zeker spelen en deze exoten reeds in juni, vóór de zaadvorming, verwijderen.

Na een uitvoerige en aangename afsluiter met pannenkoeken en bio dranken konden we deze dag tevreden afronden en ons door de berg afwas heen werken.

Marleen

Willemen NV

Uw Tuinspecialist

Herman De Nayerstraat 2
2550 Kontich
Voor GPS: Grote Steenweg 90

Tel : 015/32.30.30
www.willemen-nv.be

WILLEMEN n.v.
LAND- EN TUINBOUWMACHINES

bart voet beeld en geluid

leopoldstraat 82 duffel 015-314043

www.bartvoet.be

Open: 10.00 - 12.00 / 13.30 - 18.00

zaterdag: tot 16.00 zondag en maandag: gesloten

Haarmode
GISELLA
Leopoldstraat 92,
2570 Duffel

Een must voor jong en oud!
Op afspraak. Tel.: 015 31 20 84
Ma en Di gesloten

HUIS NUMMER 95

Lunch en Diner Restaurant

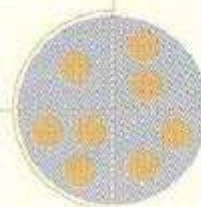

Lage Vosbergstraat 95
2840 Rumst

Tel.: 015 31 90 95
Fax: 015 32 14 43

e-mail:
info@huisnummer95.be

website:
www.huisnummer95.be

DRUKKERIJ

MALU

Arkelstraat 29
2570 Duffel

Tel. 015 31 38 58

Fax 015 31 78 09

e-mail: drukkerij.malu@pandora.be

	<p>zaterdag 25 oktober 2014</p>	<p>Beheerwerken in natuurgebied de Goorbosbeekvallei: maaibeheer en ophogen wandelpad</p> <p>Afspraak : om 9u30 aan de tweede ingang van het natuurgebied naast de serre. Laarzen niet vergeten! Einde rond 16u. (later toekomen - bel Peter om de werkplek te bereiken - en eerder vertrekken kan altijd) Contactpersoon: Peter Geschier 0477/69 96 76</p>
	<p>zaterdag 15 november 2014</p>	<p>Beheerwerken in natuurgebied de Mosterdpot: wilgen knotten in het retentiebekken</p> <p>Afspraak om 9u30 aan het retentiebekken (einde Zandstraat Duffel / Beukendreef Sint-Katelijne-Waver). Einde rond 16u Contactpersoon: Lutgarde Van Driessche, 015/32 01 66 of 0485/55 97 13</p>
	<p>zaterdag 21 november 2014</p>	<p>Spitsbergen bezocht: Johan presenteert zijn reis naar een land van ijsberen en nog veel meer</p> <p>Om 20u in de Beethovenzaal van de bibliotheek van Duffel, O.L.-Vrouwlaan 1 te Duffel. €2 / persoon als bijdrage aan ons reservatenfonds. Contactpersoon: Dirk Costrop, telefoon: 015/31 93 75</p>
	<p>zaterdag 22 + zondag 23 november 2014</p>	<p>Beheerwerken in natuurgebied de Oude Spoorwegberm: o.a. knotbeheer</p> <p>Vanaf 9u30 tot 16u (later toekomen en eerder vertrekken kan altijd). Afspraak zaterdag: Gasthuisstraat Kontich Afspraak zondag: Achterstraat Kontich Contactpersonen: Wim Annaert, 03/457 28 03 of Luc Giglot, 0485/61 70 22</p>
	<p>zaterdag 29 november 2014</p>	<p>Behaag ... natuurlijk in Kontich</p> <p>Vanaf 10u tot 16u. Afspraak serrecomplex Van den Eynde, Pierstraat 350, 2550 Kontich Contactpersonen: Luc Giglot, 0485/61 70 22 of Frank Van den Bergh 03/4507870</p>
	<p>zaterdag 29 november 2014</p>	<p>Behaag ... natuurlijk in Duffel</p> <p>Vorbereiding vanaf 8u, bedeling van 10u tot 12u. Afspraak aan het Technisch centrum, Norbertijnenlei, 2570 Duffel Contactpersonen: Dirk Costrop 0476/66 08 28</p>
	<p>zondag 30 november 2014</p>	<p>Bosaanplant Hulstmansbos</p> <p>Vanaf 13u tot 16u Afspraak Gasthuisstraat Waarloos Contactpersonen: Wim Annaert, 03/457 28 03 of Luc Giglot, 0485/61 70 22</p>
	<p>zaterdag 6 december 2014</p>	<p>Beheerwerken in natuurgebied de 'Oude Spoorwegberm'</p> <p>Vanaf 9u30 tot 16u (later toekomen en eerder vertrekken kan altijd—het kan wel nuttig zijn om Luc of Wim vooraf te contacteren, om de werkplek zo efficiënt mogelijk te bereiken). Afspraak: ingang van het natuurgebied in de Wildemansstraat in Kontich Contactpersonen: Wim Annaert, 03/457 28 03 of Luc Giglot, 0485/61 70 22</p>

	<p>vrijdag 12 december 2014</p>	<p>Kerstmarkt in de Sint-Montfortschool van Kontich Kazerne</p>
<p>Afspraak: vanaf 16u in de Sint-Montfortschool (Montfortstraat, Kontich Kazerne). Einde ... Contactpersoon: Dirk Costrop, 015/31 93 75</p>		
	<p>zaterdag 13 december 2014</p>	<p>Beheerwerken in natuurgebied de Goorbosbeekvallei</p>
<p>Afspraak : om 9u30 aan de tweede ingang van het natuurgebied naast de serre. Laarzen niet vergeten! Einde rond 16u. (later toekomen - bel Peter om de werkplek te bereiken - en eerder vertrekken kan altijd) Contactpersoon: Peter Geschier 0477/69 96 76</p>		
	<p>zondag 18 januari 2015</p>	<p>Natuurwandeling : vogels kijken in Zeeland. Zeeland in de winter is het summum van ganzen, steltlopers en wintereenden</p>
<p>Vertrek: 7u30 – plein aan de Van der Lindenlaan, hoek Post te Duffel. Einde: rond 18u30 terug. Vervoer per autobus. Inschrijven voor 20/11 (!) via mail aan johan.giglot@deadline.be of op 0479/66.77.04 (vol = vol!!) Picknick, verrekijker en warme winddichte kleding niet vergeten. Contactpersoon: Johan Giglot 0479/66 77 04</p>		
	<p>woensdag 21 januari 2015</p>	<p>Cursus: Amfibieën: theorieles</p>
<p>Afspraak om 19u30 aan 't Mosterdpotje, Mechelsebaan 218 te Duffel (parkeermogelijkheid op PVT). Einde rond 22u30 Inschrijven: stuur een mail aan natuur.oudespoorweg@telenet.be. Cursusgeld: €30 voor leden en 35 euro voor niet-leden, te storten op rekeningnummer BE65 5230 80192096 van Natuurpunt Oude Spoorweg met vermelding "Cursus Amfibieën" en in voorkomend geval je lidnummer Lesgever: Joeri Cortens Contactpersoon: Marleen Van Puyvelde, 0486/41 36 58</p>		
 	<p>zaterdag 31 januari 2015</p>	<p>Afdelingsdag: Wandeling, overzicht van de activiteiten van het voorbije jaar; presentatie, ... nieuwjaarsreceptie; gezellig samenzijn en</p>
<p>Winterwandeling doorheen het Goorbos van 15u00 tot 16u45. Afspraak: 't Mosterdpotje, parking PVT, Mechelsebaan 218, Duffel. Stevig schoeisel niet vergeten!! Nieuwjaarsreceptie: Vanaf 17u in 't Mosterdpotje. Einde: zelf in te vullen... Contactpersoon: Dirk Costrop, 015/ 31 93 75 of 0476/66 08 28</p>		
	<p>van begin februari tot eind maart</p>	<p>Paddenoverzetacties in Senthout</p>
<p>Vanaf zonsondergang tot soms 20 à 23u (weerafhankelijk) Wie inschrijft krijgt digitale nieuwsbrief over paddentrek. Afspraak: aan de resultatenborden Senthout-Hoevelaan te Duffel Contactpersoon: Johan Asselberghs, 015/ 31 94 88 of 0479/65 29 07 ; johan.asselberghs@skynet.be</p>		

U bent van harte welkom in
onze kantoren in Edegem

Hebt u vragen?
Praat erover met uw
contactpersoon in uw
Belfius Bank-kantoor.

Kantoor Edegem Centrum
Hovestraat 53, 2650 Edegem
Tel: 03/221.78.20

Kantoor Edegem Elsdonk
Hazeschransstraat 27, 2650 Edegem
Tel: 03/451.95.10

VALENTINO
PIZZERIA

Openings- en leveringsuren
ma - di 17.00 - 23.00
woe - do 11.00 - 13.00 | 17.00 - 23.00
vr 11.00 - 13.00 | 17.00 - 23.30
za - zo 16.00 - 23.30

Open 7 op 7!
Ook op feestdagen!

Duffelsesteenweg 68
2547 Lint
Tel 03/455 57 57
Tel & Fax 03/455 51 16

www.pizzavaleentipe.be

Elke
bestelling
boven € 35
= gratis fles
cola of fles
wijn!*

LINT

* Enkel geldig bij levering

Online bestellen via webadres mogelijk !

SANITAIR EN CENTRALE VERWARMING
B.V.B.A. JOHAN HAUQUIER

INSTALLATIES - ONDERHOUD
NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN

ook van ZONNEBOILERS

Bloemenstraat 49
2570 Duffel
Tel.: 015/32.19.72
Fax: 015/32.29.02
www.hauquier.be
mail: bvbajohan@hauquier.be

*Deze advertentieruimte is nog vrij. Een
mooie gelegenheid om je bedrijf in de kij-
ker te zetten en tegelijk ons financieel te
steunen in onze missie om de natuur te
behouden en te beschermen.*

*Interesse? Stuur een bericht naar:
natuur.oudespoorweg@telenet.be*

Speltboetiek
de meulder

Alles om te bakken en koken met
pure speltproducten

graan - meel
vlokken - ...
broodbakmachines

ontbijtgranen
deegwaren

koekjes
(ook suiker- en lactosevrij)
speltmelk (0% lactose)
- koffie

Hildegard
producten

SPELT
is het oudste graan,
het beste graan.
Het geeft kracht
en zorgt voor
een goede spijsvertering.
Spelt is heilzaam
voor lichaam en geest.
Hildegard van Bingen

Voor meer info en bestellingen:
www.spelt.be

Diksmuidelaan 201 - 2600 Berchem (Antwerpen)
tel.: 03/239.06.00 - e-mail: info@spelt.be

Welkome hulp in Langbos/Babbelse plassen

In het Langbos/Babbelse Plassen mochten we op 18 september (dankzij Time4Society) 11 mensen van de firma Zeelandia verwelkomen. Eens te meer bleek het om een gemotiveerd team te gaan dat zich volop wou inzetten voor de natuur.

Op deze doordeweekse dag was het bijzonder fijn dat ook vier vrijwilligers

Foto's: Peter Geschier

van onze afdeling present tekenden. Johan Vanden Eynde, Johan Asselberghs, Jos Van Reeth en uiter-

aard Wim Annaert (één van die zeldzame mensen voor wie een dag blijkbaar 36 u telt - we moeten hem toch eens naar zijn formule vragen).

Met zo'n begeleiding en met het mooie weer dat ook al geweldig meewerkte kon het niet anders dan

dat alles op rolletjes liep. Zo werd het wandelpad voorzien van een fikse laag hakselhout, de wilgenopslag terug gedrongen en die duivelse Japanse duizendknoop voor een groot deel verwijderd.

Peter

Ook de Mosterdpot krijgt hulp via Time4Society

We ontvingen einde september, onder een heerlijk zonnetje, 19 personeelsleden van het Bornems bedrijf VF Europe in de Mosterdpot voor een dag teambuilding.

Foto's: Ludo Bakkovens

Louis, Jos, Gilbert, Jan en Peter deden voor aankomst van de groep al wat voorbereidingen en dan kwamen ook nog Charlotte en Tim, beide projectleiders van ons regionaal landschap Rivierenland, aansluiten om de aanleg van de boerentuin te coördineren.

Uit ons koetshuis en de materiaalschuur sleepten we kastanjehekkens, houten palen, kruiwagens, schoppen, etc.. aan.

Een groep werkte aan het uitspreiden van 15m³ hakselhout over onze toegangsweg en 5m³ zandleem voor de padjes van de boerentuin, een andere groep maaide en knipte de wandelpaden vrij, zodat joggers en wandelaars er gemakkelijk met korte broek door kunnen.

De aanleg van de 'boerentuin' aan 't Mosterdpotje nam een vliegende start! Het is een project in samenwerking met ons regionaal landschap Rivierenland en dit resulteert in het verkrijgen van interessante projectsubsidies.

Een derde groep snoeide rondom het moeras nabij de spoorweg alle wilgen- en elzenopslag om meer zon in het moeras te krijgen. En een vierde groep zette de omheining voor de boerentuin en legde de padjes aan.

Voor de lunch hadden we dit keer de luxe om met vijf Bosbiekes de buffettafel klaar te toveren. Ook nu weer werd er flink gegeten. Buiten in het zonnetje picknicken geeft altijd een heerlijk vakantiegevoel vonden sommige deelnemers.

Foto: Ludo Bakkovens

Nadien ging iedereen dankzij de opgedane calorieën en vitaminen terug aan de slag.

Rond halfvijf werd afgesloten met een door onze afdeling aangeboden drankje als dank voor het vele geleverde werk in ons natuurgebied !

Voor de verdere afwerking van de boerentuin gaan we nog 4 poortjes maken eveneens met de nodige draad erin verwerkt zodat we konijntjes zeker buiten kunnen houden. Charlotte heeft in haar ontwerp ook het terug opmetzelen van de waterput voorzien.

Ludo

OPROEP: wie heeft oude bakstenen van één of andere afbraak liggen voor het realiseren van de waterput??? Of eventueel nog andere attributen hiervoor? Graag een seintje aan iemand van ons bestuur.

Foto: Ludo Bakkovens

Dit was weer een erg geslaagde samenwerking via Time4Society! De 19 vrouwen en mannen van VF Europe hebben zich, samen met onze vrijwilligers, erg enthousiast op de verschillende taken geworpen en het resultaat was er dan ook naar.

Tweede fase bosaanplant Hulstmansbos op zondag 30 november.

Amper twee jaar geleden werd een groot deel van de vroegere site van de regionale waterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Alken-Maes in Waarloos heraanplant met voornamelijk zomereik, afgewisseld met zwarte els, linde en brede zoomvegetaties met bloeiende soorten waaronder meidoorn, Gelderse roos, lijsterbes en sleedoorn. Ondanks de trage start van het bosgoed (op toch wel arme, aangevoerde gronden) lijken heel wat boompjes en struiken het te halen en hopen we dat dit alleen maar beter wordt in de komende groeiseizoenen.

Ondertussen zijn er in het resterende (achterste) deel ingrijpende werken gebeurd door de provincie (zie artikel in voorgaand nummer). Het afgelopen jaar kreeg de Hessepoelbeek hier een bypass en hermeandering met een breed profiel en eindigend in een ruime poel met overloop naar de oorspronkelijke loop. Terwijl hierdoor opnieuw ruimte gegeven wordt aan het water, verwachten we op de afwisselende zeer zachte en steilere zuid- en noordhellingen een nieuwe dynamiek van planten (gevolgd door dieren). Weeral krijgt

Foto: Peter Geschier

Foto: Peter Geschier

de vallei van de Hessepoelbeek een serieuze boost aan biodiversiteit en wordt hierdoor een belangrijke doelstelling van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP) verder gerealiseerd.

Hiermee houdt het echter niet op. Het jonge Hulstmansbos zowel als de bestaande houtkanten langs de oude arm van de Hessepoelbeek dienen natuurlijker aan te sluiten bij de hermeandering. Concreet betekent dit dat we een tweede fase van bosaanplant kunnen aanvatten. Het doel is om een verdere uitbreiding met een 300-tal zomereiken te realiseren en het bestaande jonge bestand te versterken met bijkomende zoomvegetaties (lage en hoge struiken waaronder meidoorn, sleedoorn, Gelderse roos, lijsterbes etc).

Wat veel om dat met enkele vrijwilligers te doen. Dus waarom hier geen publieksevenement van maken waarin jong en oud aan kan participeren?

Op zondag 30 november, vanaf 13u00, vliegen we erin!

Plantgoed zal dan klaarliggen en we roepen onze vrijwilligers, Natuurpuntleden maar ook gewoon iedereen die het belangrijk vindt om samen bijkomend bos te creëren voor onze volgende generaties! Als alles goed mee zit hopen we tegen ten laatste 17u00 rond te zijn met de aanplant.

De Natuurpunt-catering zorgt voor wat biobieren (hoe kan het anders), drank en warme soep!

We voorzien wel een reeks spaden, maar toch best zelf een (gemerkte) spade (en een paar werkhandschoenen) meebrengen. En, niet vergeten, stevige schoenen of laarzen...

Wim

Kruis 30 november aan op je kalender en kom tussen 13u en 17u met je beste schop en laarzen naar het Hulstmansbos in de Gasthuisstraat te Waarloos!

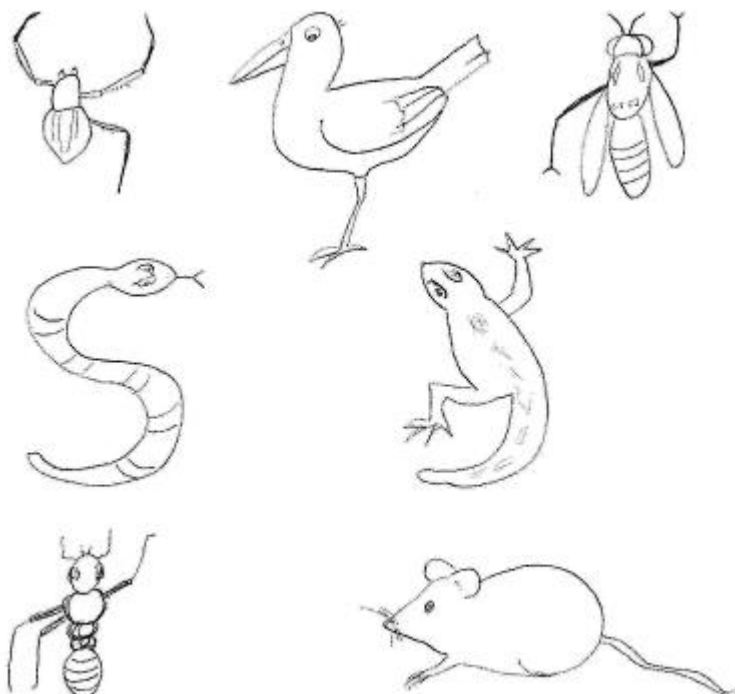
(breng gerust buren en vrienden mee!)

We beginnen met een rekenspelletje:

Geef elk dier hiernaast het juiste aantal pootjes. Tel dan alle pootjes op en je weet dan hoeveel dagen er in november zijn.

Voor de smulpapen onder ons hebben we een heerlijke versnapering:

Recept voor appels in de oven met noten en kaneel

Ingrediënten

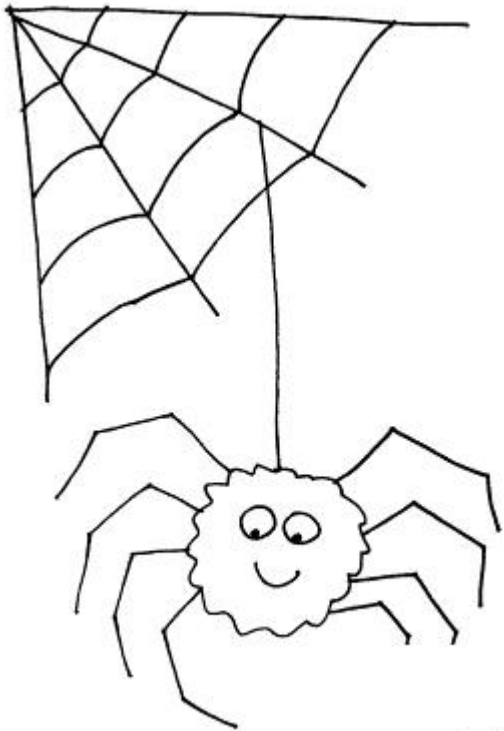
4 appels
1/2 koffielepel citroensap
50 gr gehakte hazelnoten
1 eetlepel bruine suiker
4 kaneelstokjes
bakboter

Bereiding

Verwarm de oven voor op 200 graden. Was de appels en haal het klokhuis eruit. Snijd de appels doormidden. Hol ze een beetje uit. Doe de stukjes appel in een schaal en voeg de bruine suiker, het citroensap en de hazelnoten toe. Meng alles. Leg 4 helften in een ovenschaal en schep het mengsel in de holtes. Zet dan de andere kant van de appels er bovenop en stop een kaneelstokje in het midden. Doe op iedere appel een klein klontje boter en zet de ovenschaal 30 min in de oven.

Haal de schaal voorzichtig uit de oven en: smakelijk !

Eef

Spinnen zijn erg interessante dieren. Bekijk er eens eentje van dichtbij. De Belgische spinnen zijn helemaal niet gevaarlijk.

Wist je dat spinnen niet vooral in de herfst opduiken? Het lijkt wel zo, maar spinnen zijn er het hele jaar door. Hoe komt het dan dat we bij spinnen vooral aan herfst denken?

Dan zijn ze volwassen geworden en daardoor krijg je ze gemakkelijker te zien. Zodra het kouder wordt, lijkt het aantal spinnen te verminderen. Ze kunnen niet tegen de vrieskou en gaan daarom op zoek naar een warme schuilplaats.

Foto: Eef Hellemans

Blaadjes laten hun takken los
En dwarrelen naar benee

De wind blaast met volle kracht
en voert ze met zich mee

De eerste kou bijt in je neus
en laat je wangen blozen

Een warme trui en dikke sjaal
die heb je goed gekozen

Knutselwerkje

Foto: Kristel Fierens

Wat heb je nodig?

2 wc rolletjes

enkele takjes voor
poten, nek en gewei

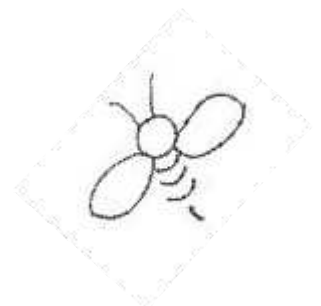
een rode bes of
pomponnetje voor
de neus

wat gekleurd papier
en lijm om alles aan
elkaar te kleven.

Foto: Eef Hellemans

Tot ziens !

Eef Hellemans

Komende activiteiten

ZE ZIJN ER WEER!!!

Tijd voor onze jaarlijkse zeeland-vogeltocht.

Wanneer: Zo 18/01/2015, 7u30 stipt!
(transport per autobus - terug rond 19u)
(plein Van der Lindenlaan, Post Duffel)

Inschrijven voor 20/11/14
johan.giglot@deadline.be
0479 66 77 04

Elk jaar weer moeten we mensen weigeren (vol=voll!),
Dus spoedig aanmelden is de boodschap!!!

Grondige kennis van vogels is voor deze dagtocht niet nodig. Liefde voor de zee, de natuur en busgenoten dan weer wel!
Jong en oud zijn meer dan welkom! Meer info voor deelnemers volgt.

Om in de stemming te komen: kijk op onze website www.natuurpunt.be/oudespoorweg onder **Natuurstudie—Vogelwerkgroep** eens naar het verslag en de tientallen foto's van vorig jaar !

Presentatie op vrijdag 21 november 2014

De Atlantic Odyssee naar Spitsbergen.

In juni 2014 op reis met een schip vol Natuurpunters begeleid door internationale wetenschappers en dan krijg je dit.

Een aaneenrijging van ongelofelijke momenten, een reis die je nooit meer vergeet, ongerepte natuur zoals ik nog nooit zag, 11 dagen geen GSM-bereik, met zodiacs naar het mystieke Jan Mayen, nachten die maar niet willen komen, interessante lezingen die vaak onderbroken werden, barbecue in het pakijs bij nul graden, dagen rust en stilte op volle zee afgewisseld met adembenemende waarnemingen van hier tot in Spitsbergen, maar ook de schoonheid en de spitsvondigheid van de Arctische flora en avifauna op Jan Mayen en Svalbard.

Ik mocht daar bij zijn en wil dit met jullie delen.

Hartelijk welkom dus op 21 november 2014, om 20u00 in zaal Beethoven, bibliotheek Duffel.

Inkom €2, de opbrengst gaat integraal naar het reservatenfonds van afdeling Oude Spoorweg.

Johan Asselberghs

Foto: Johan Asselberghs

De natuur als goede buur

De natuur in Vlaanderen kent zijn ups en downs. Toch worden bossen, velden en waters steeds gezonder, steden en gemeenten stilaan groener. Door die gestage heropleving zijn verschillende planten- en diersoorten weer terug van weggevoerd. Ze profiteren van een verbeterde milieukwaliteit en van de vele inspanningen om hun leefgebieden te herstellen. Erg goed nieuws voor de natuur in Vlaanderen! Anderzijds staan heel wat soorten nog steeds op het randje van uitsterven. Er is dus nog flink wat werk aan de winkel om ook hen er weer bovenop te helpen. En dat is nodig, want voor natuur die tegen een stootje kan, is een diversiteit aan soorten een must!

Overall bewijzen dieren hun nut. Vogels houden insectenplagen onder controle, roofdieren houden het knaagdierenbestand in toom en samen geven ze de biodiversiteit van Vlaanderen een flinke duw in de rug. Maar de heropleving van zoveel natuurschoon heeft ook mindere kanten. Zo komen veel dieren op zoek naar voedsel erg dicht bij de mens. Verschillende soorten hebben zich aangepast aan het leven in een sterk verstedelijkte omgeving. En soms hebben ze het op eigendom van mensen gemunt. Onder andere aangepikt fruit, kaalgevreten akkers of weilanden en dood pluimvee maken van schade door wild en beschermde soorten een actueel agendapunt.

Schade aan grasland door brand- en Canadese ganzen – foto Ronny Van Hoorebeke, ANB

Code van goede praktijk

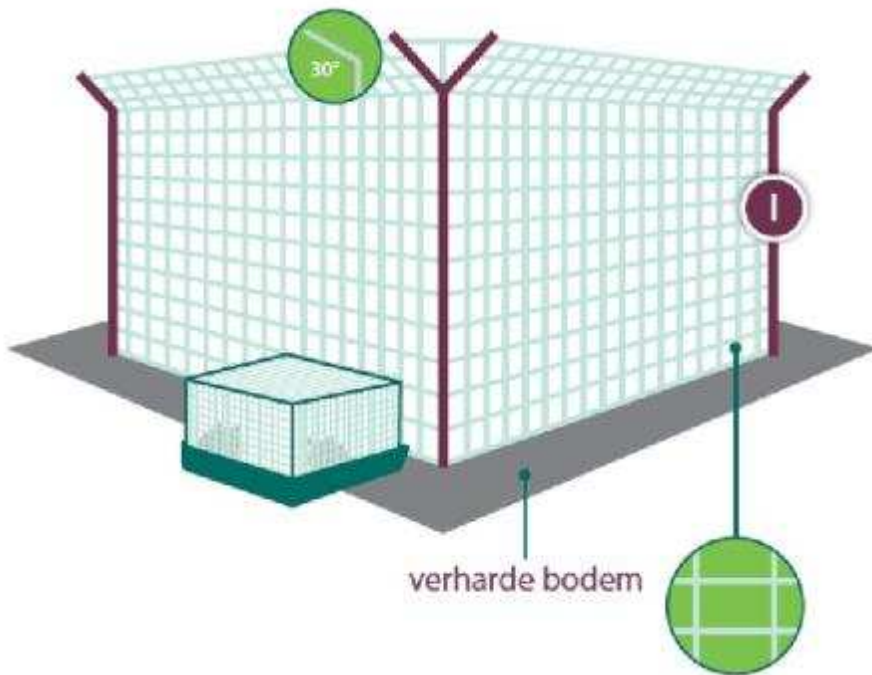
Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) vatte de koe bij de horens en ging met de betrokken partijen rond de tafel zitten. Vertegenwoordigers van de natuur-, landbouw-, visserij- en jachtsector bogen zich samen met het ANB, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek over de hete hangijzers en be-

dachten samen oplossingen. Deze oplossingen zijn vertaald in een set preventieve maatregelen om typische schade door verschillende diersoorten te voorkomen. Op 1 juli 2014 werden deze maatregelen als Ministerieel Besluit gepubliceerd in het Staatsblad, onder de vorm van een code van goede praktijk. Deze maatregelen zijn een concretisering van wat in eerdere wetgeving als 'maatregelen die redelijkerwijze kunnen worden gevegd' omschreven is.

Sinds 1 juli 2014 is het verplicht om minstens één van deze preventieve maatregelen te nemen, vooraleer je aanspraak kan maken op een schadevergoeding bij de overheid. Voor sommige jachtwildsoorten zoals konijnen, grauwe ganzen of wilde eenden is het bovendien verplicht om, indien de maatregelen toch niet het beoogde effect hebben, over te gaan tot bijzondere jacht of bestrijding alvorens een schadevergoeding kan aangevraagd worden.

Het toepassen van minstens één preventieve basismaatregel is voor alle jachtwildsoorten, op dam- en edelherten na, een voorwaarde om te mogen overgaan tot bijzondere jacht of bestrijding.

Om deze maatregelen bekend te maken, heeft het ANB de campagne 'Natuur als goede buur' opgestart. Via de website www.natuuralsgoedebuur.be, in een handboek en in heldere folders worden per soortengroep de gepaste maatregelen besproken. In totaal gaat het om zeventien groepen diersoorten, van aalscholvers en reigers over reeën tot zangvogels.

Naast de verplichte maatregelen uit de code van goede praktijk, wordt telkens een reeks extra maatregelen voorgesteld, die de effectiviteit kunnen verhogen. Het geheel is opgevat als een presentatie van praktische tips.

De preventieve maatregelen kunnen onderverdeeld worden in verschillende categorieën:

- 1) Afschrikingsmaatregelen: bestaan in veel varianten, van de klassieke vogelverschrikker tot zichzelf opblazende bewegende poppen, al dan niet met licht- of geluidseffecten.
- 2) Eigendommen afschermen van ongewenste dierlijke bezoekers. Het overkappen van gewassen, het afdichten van gaten in woningen, het omheinen van een perceel of het voorzien van een afgesloten dierenverblijf met beveiligde bodem (figuur vorige pagina) zijn hier voorbeelden van.
- 3) Ongewenste plaatsen voor dieren oninteressant maken. Dit kun je doen door architectuur aan te passen om vogels het landen of nestelen te beletten, door ongewenste vogels niet te voederen en door een zandcoating aan te brengen op de stammen van (jonge) bomen.
- 4) Verjagen: door de mens, een waakhond of een roofvogel.
- 5) De omgeving aanpassen. Het uitrasteren van dassenpijpen, het verwijderen van oogstresten en het snoeien van planten die een opstapje kunnen bieden aan marters of vossen zijn maatregelen uit deze laatste categorie.

Ter illustratie geven we hierbij de preventieve maatregelen van toepassing op ganzen en op konijnen en hazen.

In de code van goede praktijk worden alle vogels, op viseters na, op dezelfde manier behandeld. De verplichte maatregelen betreffen in dit geval enerzijds het beschermen van gewassen door het overkappen of overdekken van het betreffende perceel. Anderzijds kan men de vogels visueel afschrikken door het plaatsen van al dan niet bewegende poppen, heliumballonnen, imitatieroofvogels, schrik- en trillinten of vlaggen, ballonnen en linten. Ten slotte is er de mogelijkheid tot afschrikken met geluid uit een gaskanon of een speciaal afschrikkend geluidssysteem (*).

Een aantal extra maatregelen wordt aangeraden om ganzenschade te voorkomen. Het afschermen van een perceel met een – eventueel elektrische – omheining verhindert dat ganzen met niet-vliegende jongen het terrein betreden. Het spannen van draden over je perceel maakt voor ganzen het landen en betreden eveneens knap lastig. Ten slotte kan je ganzen verjagen, zelf of met behulp van een waakhond of vogelafweerpistool. Het spreekt voor zich dat niet elke maatregel in elke situatie even toepasselijk zal zijn. Vandaar dat je kan kiezen tussen verschillende maatregelen, zowel bij de verplichte als bij deze die extra zijn. Je kan je daarbij baseren op de gradatie in prijs, effect en moeilijkheid. Zo is het plaatsen van een elektrische omheining duur en iets moeilijker maar zeer effectief om niet-vliegende ganzen weg te houden. Het plaatsen van vlaggen, ballonnen en linten is goedkoper en eenvoudiger maar minder effectief.

Voor zoogdieren zijn er verschillende maatregelen per soortengroep. Schade door hazen en konijnen kun je vermijden met de volgende verplichte basismaatregelen: het plaatsen van een bewegende pop om de dieren te verjagen, het beschermen van gewassen door het perceel te omheinen of individuele planten van boombescherming voorzien. Vrijblijvende extra maatregelen die het effect kunnen versterken, zijn het onder stroom zetten van de omheining of het verjagen door geluid (gaskanon, geluidssysteem of ultrasone apparaten (*)), visuele afschrikmethoden (poppen, vlaggen, ballonnen en linten) of een waakhond. Het aanbrengen van een zandcoating op jonge bomen geeft een onaangenaam gevoel in de mond van de knabbelgrage dieren waardoor ze elders hun voedsel gaan zoeken. Opnieuw kan je hier op basis van prijs, effect en moeilijkheidsgraad kiezen tussen één of meerdere basismaatregelen, al dan niet gecombineerd met extra maatregelen.

Konijn op de uitkijk - © Vilda Photo | Yves Adams

Door het oordeelkundig toepassen van dergelijke maatregelen voor de verschillende diersoorten zal het voor landbouwers, jagers, bosbouwers, vissers, natuurbeschermers en alle Vlaamse burgers aangenaam samenleven worden met de natuur als een goede buur, die je geen overlast maar een vriendelijke glimlach en goeiendag bezorgt.

Meer informatie: Michiel Vandegehuchte, Agentschap voor Natuur en Bos, michiel.vandegehuchte@lne.vlaanderen.be

(*) nvdr: Vanzelfsprekend is deze oplossing niet aangewezen in de bebouwde kom.

Het wandelnetwerk

Onze afdeling werkt mee aan het wandelnetwerk Rivierenland

Nadat eerder de Oude Spoorwegberm (tussen Notmeir en Oude Waarloossteenweg) al opgenomen was in het wandelnetwerk Rivierenland, is nu ook de Mosterdpot-Goorbosbeekvallei ontsloten. Voor Natuurpunt zijn “Natuur voor iedereen” en “geniet van dit stuk natuur” geen holle slogans. Natuurpunt streeft naar een optimale toegankelijkheid van haar gebieden, zo kan iedereen genieten van de natuur. Om verstoring te voorkomen vragen we wel op de wandelpaden te blijven en honden aan de leiband te houden.

Het Regionaal Landschap Rivierenland nam begin dit jaar het initiatief om het bestaande wandelnetwerk Rivierenland uit te breiden en te actualiseren. Bij de start van het wandelnetwerk in 2009 hadden we al gepleit voor een wandellus doorheen de Mosterdpot, maar dat was toen niet mogelijk omdat het toenmalige gemeentebestuur van Duffel weigerde zich bij het Regionaal landschap aan te sluiten. Het nieuwe gemeentebestuur trad wel toe, wat meteen heel wat nieuwe mogelijkheden openden, zoals nu de uitbreiding van het wandelnetwerk Rivierenland op het grondgebied Duffel. Het nieuwe tracé loopt dankzij onze medewerking dwars door het Goorbos en het zogenaamde Kloosterbos, beide eigendom van Natuurpunt en onderdeel van het natuureservaat Mosterdpot Goorbosbeekvallei.

Hoe ziet de nieuwe wandellus eruit?

Vanaf het Kasteeltje Ter Elst is er voor Duffel een aanlooproute naar het netwerk. Hier kan je een informatiebord vinden met uitleg over het wandelnetwerk. Via de fiets-o-strade steek je de Nete over en wandel je naast de in 2013 aangeplante bosstrook tot aan de kruising met de Mechelsebaan. Hier begint het wandelnetwerk dat je in beide richtingen kan bewandelen.

Traject doorheen de Mosterdpot naar de Netedijk

Wanneer je de bewegwijzing volgt richting Mechelsebaan (linksaf naar beneden) wandel je via het netwerk dwars door het Kloosterbos om dan via de door het gemeentebestuur aangelegde nieuwe trage weg naast het AWW-bekken uit te komen. Op deze trage weg heb je een panoramisch overzicht over het hele natuurgebied De Mosterdpot om na enkele kilometers uit te komen op de Netedijk ter hoogte van het retentiebekken van de Goorbosbeek. Met wat geluk scheert boven de gracht een ijsvogel voorbij tijdens je wandeling. Via de Netedijk kom je dan aan een eerste knooppunt dat je naar andere knooppunten stuurt richting domein Roosendael of richting Fort waar het netwerk rond de slotgracht een lus maakt.

Traject doorheen het Goorbos naar de Goorboslei

Wanneer je de Mechelsebaan kruist volg je de bewegwijzing langs een serre richting Goorbos. In het Goorbos zelf heb je de mogelijkheid vlak achter de ingang de andere wandelpaden uit te proberen op voorwaarde dat het bos niet overstroomd is. Zo kan je dit voor velen nog onbekende natuurgebied van Natuurpunt ontdekken. Hoe je ook wandelt, uiteindelijk vind je de brug aan de Goorbosbeek die je leidt naar de nieuwe trage weg afgezoomd met een houtkant en knotwilgenrijen. Uiteindelijk beland je dan in de Goorboslei (Sint-Katelijne-Waver). Vandaar leidt de bewegwijzing je rechts richting station waar een knooppunt je naar diverse andere wandeltrajecten stuurt.

Wandelkaarten kan je voor 8 euro aankopen bij onze lokale groene winkel of via het Regionaal landschap, www.rirl.be.

Alvast veel wandelplezier gewenst!

Johan

Foto: Peter Geschier

De grote Natuurenquête van Natuurpunt

Begin dit jaar vulden ruim 15.000 Vlamingen de Grote Natuurenquête van Natuurpunt in. Bedankt hiervoor! Nu presenteren we je de resultaten van deze bevraging. Daaruit blijkt dat de bezorgdheid over de toestand van bedreigde planten en dieren nog steeds heel erg groot is. Bovendien biedt natuur dicht bij huis voor veel mensen een bron van rust en inspiratie.

Met deze resultaten trekt Natuurpunt in de komende weken naar natuurminister Joke Schauvliege om te pleiten voor een ambitieus natuurbeleid.

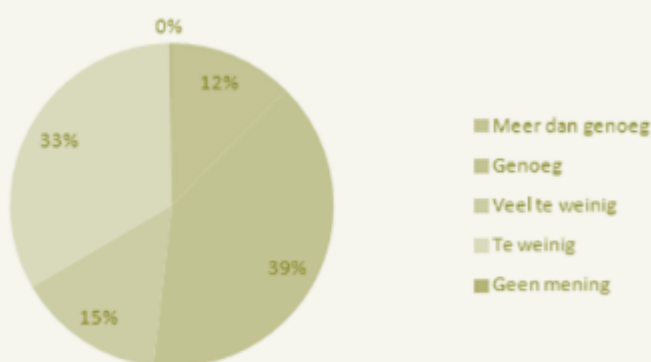
Opvallende resultaten:

- Niet minder dan 9 op de 10 ondervraagden vinden natuur op wandelafstand van hun huis belangrijk als bron van rust en inspiratie.
- 8 op de 10 ondervraagden is gewonnen voor een radicale betonstop. Waar er bijkomende verharding wordt ingekleurd, moet elke vierkante meter gecompenseerd worden met een vierkante meter natuur.
- De Vlaming verkiest een bezoek aan grootse, wilde natuur in Vlaanderen boven natuurgebieden in het buitenland.
- Om oog in oog te kunnen staan met een wild everzwijn zou de helft van de ondervraagden zelfs vaker naar een natuurgebied trekken.

Er is nog geen sprake van eco-moeheid. Dat heel wat van onze planten en dieren met uitsterven bedreigd zijn, is voor 85 procent een zorgwekkend gegeven.

Stadsbewoners zijn meer begaan met natuur en landschap dan bewoners van het platteland, zo blijkt. Ze zijn gevoeliger voor de toestand van bedreigde soorten zoals de bruinvis, de hamster of de veldleeuwerik en tonen zich enthousiaster over de terugkeer van soorten als de bever.

De natuur op wandelafstand van je woning is

Effect van everzwijnen in natuurgebied in de buurt

Met de Grote Natuurenquête wilde Natuurpunt te weten komen wat de Vlaming denkt over het belang van natuurbescherming. Tussen 10 december 2013 en 5 februari 2014 bevroeg de vereniging 15.262 personen over wat zij van de Vlaamse natuur vinden. 65% van de respondenten was lid van Natuurpunt, 35% was geen lid.

Wil je meer informatie? De volledige enquêteresultaten kan je bekijken op onze website www.natuurpunt.be/oudespoorweg onder "Algemene info"

Indien je meer informatie wenst over onze afdelingswerking, Natuurpunt v.z.w., of over wat dan ook, contacteer gerust onze bestuursleden.

Dirk Costrop

Voorzitter,
verantw. uitgever en redactie afdelingstijdschrift, promotie, zoogdieren en vleermuizen, voorzitter Minaraad Duffel.
Waarloossteenweg 10B, 2570 Duffel
015/31 93 75, gsm 0476/66 08 28
dirk.costrop@telenet.be

Johan Asselberghs

Ondervoorzitter,
verantw. beleid, amfibieën (Hyla), lid Minaraad, GECORO en GNOP-commissie Duffel, Regionaal Landschap Rivierenland
Bloemenstraat 51, 2570 Duffel
015/31 94 88, gsm 0479/65 29 07
johan.asselberghs@skynet.be

Lutgarde Van Driessche

Secretaris,
conservator Mosterdpot, lid Minaraad Duffel.
Zandstraat 15, 2570 Duffel
015/32 01 66, gsm 0485/55 97 13
lutgarde.van.driessche@telenet.be

Ludo Bakkovens

Penningmeester,
beleid Duffel, coördinator 't Mosterdpotje, lid Cultuurraad Duffel, bestuurder Regionaal Landschap Rivierenland.
Zandstraat 15, 2570 Duffel
015/32 01 66, gsm 0494/70 79 92
ludo.bakkovens@telenet.be

Wim Annaert

Conservator Oude Spoorwegberm,
Montfortstraat 75, 2550 Kontich
03/457 28 03
wim.annaert@cme.vib-kuleuven.be

Johan Doms

Conservator Babbelbeekse beemden, materiaalmeester
Rietlei 99, 2570 Duffel
gsm 0496 32 19 34
jdoms-pdeprey@base.be

Peter Geschier

Conservator Goorbosbeekvallei, redactie afdelingstijdschrift, digitale nieuwsflits, webmaster
Stationstraat 125, 2570 Duffel
gsm 0477/69 96 76
peter.geschier@telenet.be

Luc Giglot

Conservator Oude Spoorwegberm, conservator Babbelbeekse beemden, materiaalmeester, voorzitter Minaraad Kontich
Vitsenveld 30, 2550 Kontich
gsm 0485/61 70 22
luc.giglot@telenet.be

Marleen Van Puyvelde

Conservator Goorbosbeekvallei, verantw. educatie, lid Minaraad Duffel
Stationstraat 125, 2570 Duffel
gsm 0486/41 36 58
marleenvanpuyvelde@telenet.be

Georges De Pauw

verantw. fotoclub
gsm 0472 / 48 33 81
natuur.foto_os@telenet.be

Algemeen mailadres van de afdeling:

natuur.oudespoorweg@telenet.be

Website: www.natuurpunt.be/oudespoorweg

Wie via mail op de hoogte wilt blijven met bestuursverslagen of vrijblijvend uitgenodigd wil worden voor een bestuursvergadering, geeft gewoon een seintje aan Lutgarde!

Natuurpunt afdeling Oude Spoorweg

Grondgebied : Kontich, Waarloos en Duffel

Lidgeld en abonnementen:

Het lidmaatschap bedraagt € 24 en is geldig voor het hele gezin.

Leden van *Natuurpunt* kunnen zich ook abonneren op de gespecialiseerde tijdschriften *Natuur.focus* (natuurstudie tijdschrift) en *Natuur.oriolus* (voor vogelkijkers): zie hieronder.

Stort het vereiste bedrag op rek.nr IBAN: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

U kunt uw lidmaatschap ook domiciliëren: vermeld dan wel steeds ons identificatienummer voor domiciliëring: 00409423736

U ontvangt:

Lidgeld	€ 24	€ 32,50	€ 32,50	€ 38,50
Lid natuurpunt	x	x	x	x
natuur.blad (4x/jaar)	x	x	x	x
natuur.focus (4x/jaar)		x		x
natuur.oriolus (4x/jaar)			x	x
natuur.oude spoorweg (4x/jaar)	x	x	x	x

Onze natuurgebieden in beheer of in eigendom:

De Oude Spoorwegberm (19 ha) in Kontich, Waarloos, Rumst en Duffel

Langbos en Babbelse Plassen (6 ha) in Kontich

De Mosterdpot (19 ha) in Duffel en Sint-Katelijne-Waver

De Goorbosbeekvallei (4,5 ha) in Duffel en Sint-Katelijne-Waver

De Babbelbeekse Beemden (4,5 ha) in Duffel

U kan ons steunen door een gift te storten ten voordele van onze natuurgebieden. Dit op rekeningnummer IBAN BE56 2930 2120 7588, BIC GEBABEBB van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met als vermelding:

Nr. 3703 Natuurgebieden afdeling Oude Spoorweg,
Voor giften vanaf € 40,00 krijgt u een fiscaal attest.

Wij bieden u:

Talrijke uitstappen, excursies, natuurvriendelijke producten, beheerwerken en nog veel meer ...

Als lid krijgt u ook korting bij verschillende handelszaken.

Voor meer info zie onze website:

www.natuurpunt.be/oudespoorweg

Ook de jeugd kan zich uitleven in de natuur:

JNM-Pallietierland (o.a. actief in Duffel):

Rhune Van Cleemput

Voorzitter en contactpersoon

rhune.van.cleemput@hotmail.com

Website en activiteitenkalender: www.jnm.be/pallietierland

JNM-Antwerpen (o.a. actief in Kontich en Waarloos)

Stien Boeye

Voorzitter en contactpersoon

stienboeye@gmail.com

Website en activiteitenkalender: www.jnm.be/antwerpen

Op het ledenweekend in de Ardennen kreeg Dirk (van boven links en in wijzerzin Rechte koraalzwam, Sabelsprinkhaan, Bergandoorn en Vliegenzwam in het vizier.

Hannes Giglot kieke (rechts en onder) Gallowayrunderen, Grote klaproos en Grote parasolzwam

Tijdens de uitstappen op het ledenweekend in de Ardennen van 12-14 september was heel wat moois te observeren. Luc De Naegel was erbij en maakte fraaie foto's van bijzondere beestjes die in de natuur te bewonderen vallen.

Startend rechts en dan in wijzerzin: Zuringwants, Blauwe glazenmaker, Gouden sprinkhaan, IJsvogel, Icarusblauwtje, Gevlamde grasmot en Tijgerspin.

